

РЕШЕНИЕ

№ 83

гр. Бургас, 12.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – БУРГАС в публично заседание на четиринадесети септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: И.на Т. Балтова

Членове: Десислава Д. Щерева
Янко Н. Новаков

при участието на секретаря Станка Ст. Ангелова
като разгледа докладваното от Десислава Д. Щерева Въззивно търговско дело № 20232001000151 по описа за 2023 година

Производството по делото е образувано по въззивна жалба от Р. Д. Я., представляван от адв.Б. Ж., против решение №106/07.04.2023 год. по т.д. №399/22 год. по описа на Бургаски окръжен съд, с което е прието за установено, на основание чл. 694, ал. 1, т. 2, ТЗ, че не съществува вземането му срещу ЕТ „О. – В. Н.“ (в несъстоятелност), ЕИК *****, със седалище и адрес на управление гр. Бургас, бул. „Д.“ № 54, в размер от 9500 лева, с ред на удовлетворяване – чл. 722, ал. 1, т. 7, ТЗ, прието с определение № 260648/03.11.2022 год. по търг. д. № 123/2019 год. на БОС, която сума представлява претърпени имуществени вреди, изразяващи се в заплатена неустойка по писмено споразумение от 25.05.2021 год. към предварителен договор от 05.01.2020 год., развален от контрахента В. И.ов В. поради неизпълнението му от ответника, вследствие на наложени по молба на длъжника по изпълнението – ЕТ „О. – В. Н.“ (н.) обезпечителни мерки по ч. гр. д. № 342/2021 год. на ОС – Варна и по ч. гр. д. № 447/2021 год. на ОС – Бургас.

Решението се обжалва като неправилно и постановено в нарушение на процесуалните правила и в противоречие с материалния закон.

Поддържа се, че изводите на решаващия съд са необосновани и несъответни на събраните доказателства.

Заявява се, че изводите са направени и при нарушения на процесуалните правила, тъй като съдът не указал на въззивника на осн.чл.146 ал.2 от ГПК, че не сочи или не е ангажирал доказателства за твърдението си, че въвод в имота не е бил възможен именно поради спиране изпълнението с визираните от ответника обезпечения. Поддържа се, че изпълнението е било възпрепятствано с определения №№521/09.02.21 год., № 76/17.03.21 год. на БОС и определение на ОС – Силистра от 21.07.21 год.

Твърди се, че въззивникът се е задължил да сключи окончателен договор и да предаде владението най-късно до 01.07.21 год., но във всички случаи едновременно, като кредиторът не само е в правото си да откаже придобиване на собственост без предаване на владението, но е в правото си да развали договора при неизпълнение дори и само на едно от тези две задължения.

Сочи се, че след като ЕТ „О. – В. Н.“ е била задължена да предаде владението, тя може да предизвика същите вреди дори и само чрез виновно неизпълнение на задължението си и това на още по-силно основание е така, ако е постигнато неоснователно спиране на изпълнението на нейното задължение да предаде владението.

Моли за отмяна на обжалваното съдебно решение и отхвърляне на предявения иск с присъждане на сторените разноски.

В срока по чл.263 ГПК е получен отговор на въззивната жалба от длъжника и от синдика.

Синдикът на ЕТ „О. – В. Н.“ излага становище за неоснователност на въззивната жалба. Поддържа, че не се установява осъществяване на юридическите факти, изчерпващи фактическия състав на непозволеното увреждане.

Заявява се, че оплакванията за допуснати процесуални нарушения са неоснователни. Поддържа се, че с определение №170/24.02.2023 год. по т.д. №399/22 год. съдът указал на ответника носената доказателствена тежест и указанията по чл.146 ал.2 от ГПК се отнасят до твърдения за факти, за които не се сочат доказателства, а не за възможности или невъзможности. Заявява се, че ответникът не е имал възражения по доклада и разпределението на доказателствената тежест, а във въззивната жалба няма доказателствени искания.

Длъжникът ЕТ „О. – В. Н.“ е депозирал писмен отговор, с който оспорва въззивната жалба.

Излага се становище, че ответникът не е доказал претърпяна вреда (заплатената неустойка), която да е в причинно-следствена връзка с допуснатото обезпечение. Поддържа се, че извършените действия по спиране

на изпълнителното дело не са противоположни, напротив – предприети са съобразно предвидената законова възможност и в защита правата и интересите на длъжника.

Твърди се, че обратният изпълнителен лист, въз основа на който въззивникът е образувал изп.дело №116/20 год. на ЧСИ Д., е бил за въвод във владение на имота. Поддържа се, че е бил издаден от некомпетентен съд. Твърди се, че предварителният договор е бил сключен на 05.01.2020 год., преди въззивникът да получи владението на имота, и знаейки, че между страните се водят множество дела, т.е. че съществува голяма вероятност владението на имота да не се предаде на договорената дата или въобще да не бъде предадено. Поддържа се, че договорът не е съставен на посочената в същия дата, като доказателство за това е уговорката, че минимална част от цената се плаща при предаване на владението, а сумата от 184 500 лв. – при сключване на окончателния договор.

Поддържа се, че длъжникът не дължи обезщетение за вредите, които кредиторът е могъл да избегне.

Въззиваемият счита, че предварителния договор, допълнителните споразумения и уведомлението за разваляне са съставени единствено с цел да се създаде в полза на въззивника основание да претендира обезщетение.

Поддържа се, че не е допуснато визираното във въззивната жалба процесуално нарушение по чл.146 ал.2 от ГПК.

Оспорва се наличието на причинно-следствена връзка между действията на ЕТ „О. – В. Н.“ и твърдяната вреда. Посочва се, че уговорените неустойки са резултат от автономната волева преценка на страните по предварителния договор, намерила израз в допълнителните споразумения, сключени с трето лице при свободно договаряне на съдържанието.

Моли се за потвърждаване на обжалваното решение.

Бургаският апелативен съд, като взе предвид изложените в жалбата съображения, доводите на страните, събраните по делото доказателства и прилагайки закона, приема следното:

Пред Окръжен съд Бургас е предявен иск от ЕТ „О. – В. Н.“ (в несъстоятелност), ЕИК *****, с правно осн.чл.694 ал.1 т.2 от ТЗ, за установяване несъществуването на прието с определение №2606438/03.11.2022 год. по т.д.н.№123/19 год. на БОС вземане на Р. Д. Я. в размер на 9 500 лева, равняващи се на 4 871 евро, представляващи претърпени имуществени вреди, изразяващи се в заплатена неустойка по писмено споразумение от 25.05.2021 год. към предварителен договор от 05.01.2020 год. вследствие на наложени обезпечителни мерки по ч. гр. д. №

342/2021 год. на ОС – Варна и по ч. гр. д. № 447/2021 год. на ОС – Бургас.

След указания на съда, дадени с разпореждане №1480/16.11.2022 год., ищецът е конкретизирал, че вземането не съществува, тъй като липсва причинно-следствена връзка между претендираните вреди и спирането на изпълнителното дело. Отделно е посочено, че изп.дело №116/20 год. на ЧСИ рег.№718 е било образувано незаконосъобразно, че изпълнителният лист подлежи на обезсилване, както и че Р. Я. не е собственик на имотите, чието предаване се иска.

В отговора си ответникът Р. Я. е оспорил иска. Заявил е, че вземането му представлява обезщетение за вреда, настъпила пряко от неоснователните спирания на изпълнението в резултат на допуснати по молба на длъжника обезпечителни мерки.

Сидникът е депозирал отговор, с който е изразил становище за основателност на иска, тъй като не се установяват в кумулативна даденост юридическите факти, изчерпващи фактическия състав на непозволеното увреждане.

С обжалваното решение претенцията е уважена. Първоинстанционният съд е счел, че не е доказана причинно-следствената връзка между вредата (заплатената неустойка) и допуснатите обезпечения, тъй като не може да се приеме, че неизпълнението на продавача, което е станало причина за разваляне на предварителния договор, се дължи единствено на обезпеченията.

От правна страна между страните пред настоящата инстанция не е спорно, че в срока по чл.688 ал.3 от ТЗ Р. Я. е предявил вземания в общ размер от 54 871 евро, включени от синдика на ЕТ „О. – В. Н.“ в списък на неприетите, обявен в ТР на 30.09.2022 год. С определение №2606438/03.11.2022 год. по т.д.н.№123/19 год. на БОС възражението на Я. против списъка е счетено за частично основателно и е прието вземане в размер на 9 500 лева, равняващи се на 4 871 евро, представляващи претърпени имуществени вреди, изразяващи се в заплатена неустойка по писмено споразумение от 25.05.2021 год. към предварителен договор от 05.01.2020 год. вследствие на наложени обезпечителни мерки по ч. гр. д. № 342/2021 год. на ОС – Варна и по ч. гр. д. № 447/2021 год. на ОС – Бургас, с поредност по чл.722 ал.1 т.7 от ТЗ.

При предявен отрицателен установителен иск от длъжника, в исковата си молба той следва да изложи доводите си за несъществуване на оспореното вземане, а кредиторът е този, който следва да очертае правопораждащите юридически факти и да ги подкрепи със съответните доказателства и доказателствени искания, тъй като нему е доказателствената тежест за всички

елементи от правопораждащия фактически състав. В случая ответникът е заявил, че е претърпял вреди от неоснователни спирания на изпълнително дело №116/20 год. по обезпечителни мерки, допуснати по молба на длъжника, които са му попречили да изпълни поети задължения по предварителен договор от 05.01.2020 год., развален от контрахента В. И.ов В. поради неизпълнението му от обещаателя.

Отговорността по чл. 403, ал 1, ГПК е безвиновна деликтна отговорност на лицето, по чието искане е допуснато обезпечението, при която вследствие на наложената обезпечителна мярка са възникнали вреди за субекта, срещу когото обезпечението е било допуснато. На обезщетяване подлежат вредите, намиращи се в причинна връзка с допуснатото неоснователно обезпечение – чл.403 от ГПК, вр.чл.45 от ЗЗД. Тук следва да се вметне, че Я. не би могъл да реализира отговорността на ЕТ за вреди по чл.403 от ГПК като предяви иск по чл.403 ал.2, нито би могъл пряко да се удовлетвори от гаранциите, тъй като с решение № 383/08.10.2019 год. по търг. д. № 123/2019 год. на БОС е обявена неплатежоспособността на ЕТ „О. – В. Н.“ и срещу търговеца е открито производство по несъстоятелност – обстоятелство, представляващо пречка за завеждане на парични иски против несъстоятелния търговец и за индивидуално изпълнение – арг.от чл.637 ал.6 и чл.638 от ТЗ. Единственият път за защита, който е и предприет от Я., е предявяване на вземането в срока по чл.688 ал.3 от ТЗ и обжалването на списъка на неприетите вземания, в който е било включено от синдика.

От фактическа страна е безспорно, че на 09.12.2019 год. в полза на ответника Р. Я. е бил издаден обратен изпълнителен лист по гр. д. № 2840/2015 год. на ОС – Варна, с който В. Бл. Н. е била осъдена да му предаде владението върху поземлен имот с идентификатор 101135.2564.1529 и изградените в него сграда с идентификатор 101135.2564.1529.1 и сграда с идентификатор 101135.2564.1529.2. До издаването на обратния изпълнителен лист се е стигнало, след като неприсъствено решение №2628/10.04.2013 год. по гр.д.№12015/12 год. на СГС, с което Я. е бил осъден да заплати на В.Н. сумата от 131 800 евро, е било отменено и делото е разгледано от Апелативен съд Варна, който с решение №28/13.03.3018 год., поправено с решение №48/23.04.2018 год. по в.гр.д.№434/16 год., недопуснато до касационно обжалване, е отменил решение №258/26.02.2016 год. по гр.д.№2840/15 год. на БОС и е отхвърлил исковите на В.Н. против Я. за връщане на сумата от 131 800 евро, дадена на неосъществено основание, евентуално дадена без основание, евентуално – на отпаднало основание. От мотивите на определение №260001/07.01.2021 год. по ч.гр.д.№4/21 год. на ВАпС и определение №76/17.03.3021 год. по гр.д.№447/21 год. по описа на БОС се установява, че въз основа на неприсъствено решение №2628/10.04.2013 год.

по гр.д.№12015/12 год. на СГС на В.Н. е бил издаден изпълнителен лист, по който е било образувано изп.дело №154/13 год. Принудителното изпълнение по това дело било насочено върху имоти с идентификатори 10135.2564.1529, 10135.2564.1529.1, 10135.2564.1529.2 и 10135.2654.15229.2, които са били възложени на вискателя – В.Н..

Безспорно е между страните, че въз основа на обратния изпълнителен лист е било образувано изп. д. № 116/2020 год. на ЧСИ рег. № 718. Принудителното изпълнение е било спирано по обезпечения, допуснати по молба на длъжника, общо четири пъти: с определение №3557/29.10.2020 год. по ч.гр.д.№3150/20 год. на ОС Варна, отменено с определение №260001/07.01.2021 год. по ч.гр.д. №4/21 год.на ВАпС, с определение № 521/09.02.2021 год. по ч. гр. д. № 342/2021 год. на ОС – Варна, отменено и с определение № 60/07.04.201 год. по ч. гр. д. № 163/2021 год. на АС – Варна, с определение № 76/17.03.2021 год. по възз. ч. гр. д. № 447/2021 год. на ОС – Бургас (първоинстанционно ч. гр. д. № 7775/2020 год. на БсРС), отменено с определение № 60251/22.06.2021 год. по ч. гр. д. № 1826/2021 год. на ВКС и определение №86/22.07.2021 год. по ч.гр.д.№127/21 год. на ОС Силистра, отменено с определение №387/13.10.21 год. по ч.гр.д.№540/21 год. на АС – Варна. Всички обезпечителни мерки са били допуснати след открИ.е производството по несъстоятелност на длъжника ЕТ „О. – В. Н.“ с решение № 383/08.10.2019 год. по търг. д. № 123/2019 год. на БОС, с което като синдик е бил назначен И. К., по молби на синдика, който представлява предприятието на длъжника – чл.658 и чл.688 ал.1 от ТЗ. В два от случаите е посочено, че синдикът дава съгласие за молбите с правно осн.чл.390 от ТЗ, но доколкото такава хипотеза на съдействие в ТЗ няма, следва да се приеме, че молбите са изхождали от представляващия длъжника синдик.

След снабдяването си с обратния изпълнителен лист, на 05.01.2020 год. Я. е сключил предварителен договор за продажба на имоти с идентификатори 10135.2564.1529, 10135.2564.1529.1 и 10135.2564.1529.2 на цена от 205 000 евро. Обещателят е поел задължение за предаване на владението в срок до 15.11.2020 год. и е декларирал, че в негова полза е издаден изпълнителен лист. Страните са се съгласили, че окончателен договор ще бъде сключен в 3-месечен срок от предаване на владението, но не по-късно от 01.07.2021 год. На 25.11.2020 год. е подписано споразумение, с което срокът за предаване на владението е удължен до 15.05.21 год., без да се променя крайния срок за сключване на окончателен договор – 01.07.21 год. Страните са уговорили, че при неизпълнение на задължението за предаване на владението от обещателя, купувачът може да развали договора и да ангажира отговорност за неустойка в размер на 40 000 евро. Последното споразумение между страните е било сключено на 25.05.21 год. и със същото

страните са се съгласили, че ако владението не бъде предадено на 01.07.21 год. и ако не бъде сключен окончателен договор на същата дата, купувачът може да развали договора и да ангажира отговорност за неустойка за цялостно изпълнение в размер на 5 000 евро. На 23.07.21 год. купувачът В. В. е връчил на обещаателя Я. уведомление за разваляне на договора и покана за заплащане на неустойка за цялостно неизпълнение в размер на 5000 евро в седмичен срок. На 01.06.22 год. по банкова сметка на В. е заплатена от Я. неустойка в размер на 9 500 лева (с равностойност 4 871 евро).

При проследяване на събитията, описани по-горе, се установява, че до датата на разваляне на предварителния договор от купувача обещаателят е бил възпрепятстван да получи владението чрез принудителното му предаване от съдебния изпълнител, въпреки издадения в негова полза обратен изпълнителен лист. В настоящото производство не могат да бъдат обсъждани аргументите на длъжника, че изпълнителният лист е издаден от некомпетентен съд и следва да бъде обезсилен или че изпълнителното дело е образувано незаконосъобразно след открий.е на производството по несъстоятелност. По първия от горните аргументи следва да се посочи, че от мотивите на определение №60/07.04.21 год. на АС – Варна явства, че длъжникът е провел производство по оспорване на обратния изпълнителен лист, което очевидно е било неуспешно, след като не се представя съдебен акт за неговата отмяна. Освен това, обжалването на разпореждането за издаване на изпълнителен лист не спира изпълнението (чл.407 ал.2 от ГПК), ето защо от момента на снабдяването си с обратния изпълнителен лист Я. правомерно е образувал изпълнително дело, а длъжникът е бил задължен да търпи принудително изпълнение ако не предаде владението доброволно. От съществено значение е, че процесните имоти са били възложени на Н. като на привиден кредитор (определение №22.06.21 год. по ч.гр.д.№1826/21 год. на III гр.о. ВКС) и това възлагане не поражда вещнопрехвърлителен ефект в съответствие с възприетото в т.1 от ТР №4/11.03.2019 год. по т.д.№4/17 год. ОСГТК ВКС, следователно имотите не са станали част от масата на несъстоятелността и за тях не съществува пречка да бъдат предмет на индивидуално принудително изпълнение. Формално Н. разполага с титул за собственост – постановление за възлагане и единственият начин за разрешаване на правния спор за собствеността на имотите между нея и въззивника (който също има титул) е провеждането на исков процес, който се явява допустим на осн.чл.637 ал.6 т.1 от ТЗ.

Поради отмяната на посочените по-горе неоснователни обезпечения ЕТ дължи обезщетение за вредите, причинени на въззивника.

За времето, през което принудителния въвод е бил невъзможен поради спирането на изпълнителното дело по молби на Н., Я. не е успял да изпълни

поетото с предварителния договор и споразумения към същия задължение да предаде на купувача В. владението. Доводите за антидатираност на договора и споразуменията, с които последните се оспорват във въззивната жалба, са преклудирани и недопустими, тъй като е следвало те да бъдат наведени още при предявяване на иска за оспорване на вземането. Въззивният съд приема, също както първоинстанционния, че поетите задължения по договора и споразуменията са валидни. Страните по тях са уговорили неустойка, дължима при разваляне на договора поради неизпълнение от обещаателя, което разваляне е предприето от купувача В. с уведомление от 23.07.21 год. Причина за неизпълнението са били именно допуснатите по молба на Н. обезпечителни мерки. В съответствие с горното въззивният съд приема, че между неоснователните обезпечения и вредата под формата на заплатена неустойка, дължима по развален договор, е налице причинно-следствена връзка, още повече, че самият длъжник – ЕТ не сочи други обстоятелства, които биха прекъснали тази връзка.

Налице са всички предпоставки за ангажиране на деликтната отговорност на ЕТ „О. – В. Н.“ и претенцията за оспорване вземането на Я. в размер на 9 500 лв. е неоснователна.

От изложеното до тук е видно, че крайните изводи на двете инстанции не съвпадат, обжалваното решение следва да бъде отменено и вместо него да се постанови ново, с което претенцията да се отхвърли.

При този изход на спора държавната такса за двете инстанции в размер на 142,50 лв. следва да се възложи върху въззиваемия ЕТ - длъжник.

На представлявалия въззивника при условията на чл.38 от ЗА адвокат следва да бъде присъдено възнаграждение по чл.38 ал.2 от с.з. в размер на 1250 лв. за всяка инстанция, общо 2500 лв.

Водим от изложеното Бургаският апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение 106/07.04.2023 год. по т.д.№399/22 год. по описа на Бургаски окръжен съд и вместо него **ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ претенцията на ЕТ „О. – В. Н.“ (в несъстоятелност), ЕИК *****, със седалище и адрес на управление гр. Бургас, бул. „Д.“ № 54, против Р. Д. Я., ЕГН *****, с адрес гр. Варна, ул. „Пр.“ №5, при участието на синдика на ЕТ „О. – В. Н.“, за установяване несъществуването на вземане в размер от 9500 лева, с ред на удовлетворяване – чл. 722, ал. 1, т. 7, ТЗ, прието с определение № 260648/03.11.2022 год. по търг. д. № 123/2019 год. на БОС, която сума представлява претърпени имуществени вреди,

изразяващи се в заплатена неустойка по писмено споразумение от 25.05.2021 год. към предварителен договор от 05.01.2020 год. вследствие на наложени по молба на длъжника по изпълнението – ЕТ „О. – В. Н.“ (н.) обезпечителни мерки.

ОСЪЖДА ЕТ „О. – В. Н.“ (в несъстоятелност), ЕИК *****, със седалище и адрес на управление гр. Бургас, бул. „Д.“ № 54 да заплати в полза на бюджета на съдебната власт по сметката на Апелативен съд Бургас държавна такса за двете инстанции в общ размер на 142,50 лв.

ОСЪЖДА ЕТ „О. – В. Н.“ (в несъстоятелност), ЕИК *****, със седалище и адрес на управление гр. Бургас, бул. „Д.“ № 54 да заплати на адв.Б. Ж. от АК Варна възнаграждение за осъществено процесуално представителство на Р. Я. в двете инстанции при условията на чл.38 от ЗА в размер на 2 500 (две хиляди и петстотин) лв.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____